

Felelős szerkesztő
MURANYI JOZSEF.
 Szerkesztőség:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Megjelenik minden nap
 délután 5 órakor.
 Egyes szám **2** krajeár.
 (4 fillér)
 Kéziratot nem ad vissza
 a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, SZOMBAT, 1909. MÁRRCIUS 6.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM. — 53. SZÁM.

Előfizetési árak.
 Kassán:
 Egész évre . . . 14.— K
 Fél évre . . . 7.— „
 Negyed évre . . . 3.50 „
 Egy órára . . . 1.20 „
 Vidéken:
 Egész évre . . . 20.— K
 Kiadóhivatal:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Hirdetések petit sor szá-
 mitással díjszabás szerint

Tisztul a láthatár

Kassa, márc. 5.

(P.) Azok a „sötét pontok“, melyek az utóbbi időkben a külpolitikai horizonton makacs állandósággal mutatkoznak, — immár tűnőfélben vannak: s a láthatár annyira tisztulni kezd, hogy minden vérmes optimizmus nélkül remélhetjük, hogy a háboru zivatarra megkímél bennünket. Körülbelül itt van tehát az ideje, hogy megállapítsuk az események kritikai mérlegét s számot vessünk az-
 zal, hogy kormányunk megtett-e min-
 dent, amit egyfelől a bölcs óvatosság, másfelől pedig a nemzeti tekintély és hatalmi presztizs szempontjából meg-
 tenni kötelesség volt?

Mindjárt kimondhatjuk, hogyha egy velünk egyenrangú hatalom engedett volna meg magának annyi provokációt, mint amennyit a kicsiny Szerbia elkövetett, azóta már dörögnének az ágyuk és ezek vére öntöz-
 né a csatateret, mert a magunkhoz hasonlóval szemben az inzultus lát-
 szatának eltűrése is megaláztatást je-
 lent. Ám az erősebbnek joga és tisz-
 teletreméltó érnye az, hogy a lehe-
 tőség végső határáig elnézéssel le-
 gyen a gyengébb fél iránt. Hiszen épp
 olyan nagy erő van az önérzetes mér-
 sékletben, mint amilyen nagy gyön-
 geség a zabolátlan indulatoskodás.

Ebből a szempontból nézve a dolgot, nem lehet eléggé méltányolni monarkiánk imponálóan türelmes ma-
 gatartását, mely időt adott szenvedé-
 lyes kis szomszédunknak a kijóza-
 nodásra. Ez a türelmes önmegtartó-
 zatás azonban nem csak Szerbiát men-
 tette meg a helyrehozhatatlan pusztulástól, s esetleg nemcsak Európát
 mentette meg a lángbaborulástól, ha-
 nem egyszersmind minket is megki-
 mélt a fölösleges pénzbeli és vérbeli
 áldozattól.

Valamelyik hozzáértő szakember kiszámította, hogy egy hónapi had-
 járat több mint négyszáz millió koro-
 nába, egy évi pedig mintegy ötezer
 millióba kerülne. Ezek azonban csak
 a szorosán vett kész kiadások, de hol
 vannak még a közvetett károk, pél-
 dául: az értékcsökkenés, a kereske-
 delem és ipar, mezőgazdaság vesz-
 tése az elvont munkaerő miatt, a
 vállalkozás pangásából származó vesz-
 tése, a közlekedés megbénulása foly-
 tán bekövetkező kár, stb. Hát még
 az emberélet pusztulása? S mind-

ezekkel szemben még csak kilátás
 sincs valami kárpótlásra, mert száz-
 szor összetörhetjük Szerbiát, de pénz-
 beli rekompenciát ettől a máris
 csőd előtt álló országocskától ugyan
 ki nem sajtolhatunk. Területi kárpót-
 lásra pedig, egyéb okokon kívül már
 csak azért sem gondolhatunk, mert
 most is több a belső ellenségünk,
 mint a mennyi kellene, a számukat
 szaporítani tehát a legnagyobb okta-
 lanság lenne.

Ilyen körülmények között egy
 győzelmes háboru is érzékeny vesz-
 téssel járt volna, kormányunk na-
 gyon bölcsen cselekedett tehát, hogy
 folyton szem előtt tartotta azt az
 okos szabályt: többet észszel, mint
 erővel.

A számla azonban még végkép
 lezárva nincs. A szomszédban égő
 tűz most, minden valószínűség szerint
 lelohad, de nem szabad meg-
 engednünk, hogy továbbra is ott
 lappangjon a hamu alatt. Okos ember
 nem tűrheti azt, hogy a szomszédban
 folyton zsarátnok legyen, mert na-
 gyon költséges és kockázatos dolog
 lenne állandóan készültségben lenni,
 hogy a kitorhető veszedelmet ideje-
 korán elfojthassuk.

Amit szomszédunk boldogulására,
 békés uton, a jó szomszédság kedvé-
 ért megtehetünk, ám tegyük meg.
 Hátha jóakarataink tanúsításával sike-
 rül kiszedni az ellenséges agitáció
 méregfogait. Nem oktalan nagylelkű-
 ség az, ha nyugalomunk biztosításáért
 olyan engedményeket teszünk, ame-
 lyek nem erkölcsi, sem anyagi ká-
 runkkal nem járnak, ellenben a szom-
 széd ország fejlődését és anyagi
 existenciájának fentartását megköny-
 nyítik.

De ez viszont csak úgy lehet, ha
 megnyugtató garanciákat kapunk, hogy
 a jövőben sem turbulens rakoncátlan-
 kodással, sem oktalan preten-
 ziókkal nyugalomunkat nem zavarják.
 Mert a türelmünknek és mérsékletünk-
 nek is van határa; s ha rákényszeri-
 tenek, akkor — mint a miniszterel-
 nök az imént elhangzott főrendiházi
 beszédében energikusan hangsúlyozta:
 „erőnknek teljes tudatában, erőnket
 érvényesíteni is tudjuk.“

Szivesen nyújtunk békejobbot s
 fátyolt borítunk a történetekre; de a
 melyik kéz még ezután is akár nyil-
 tan, akár alattomban a tulajdonunk
 felé nyul, arra — ráütünk.

Válságos helyzet.

A minisztertanács döntése.

A bankbizottság legutóbbi ülésén tör-
 téntekkel foglalkozott tegnap késő este a
 minisztertanács. Erről fővárosi tudósítónk, az
 éj folyamán a következő táviratot küldte:

A bankbizottság f. évi március hó
 2-án tartott ülésében azt határozta, hogy
 az érdemleges tárgyalásokat folytatja és
 határozati javaslatát illelőleg jelentését a
 képviselőház elé terjeszti. A mai napon
 tartott ministertanács egyhangulag ma-
 gáévá tette a miniszterelnöknek a bank-
 bizottság ezen ülésén tett nyilatkozatát,
 mely szerint a kormány addig, míg az
 osztrák kormányval a már ismert alapon
 tárgyalásokat folytat, a képviselőház ré-
 széről utasításokat nem fogadhat el.
 A kormány ennek megfelelően a bankbi-
 zottság jelentésének előterjesztésekor azt
 a javaslatot teszi a háznak, hogy a ház a
 bizottság jelentését mindaddig ne tűzze
 napirendre míg a kormány a folyamata-
 ban levő banktárgyalásokat be nem fejezi
 s erről a háznak előterjesztést nem tesz.
 A kormány siettetni fogja az osztrák kor-
 mányval folyamatban levő tárgyalások
 befejezését, de állását köti ahhoz, hogy a
 ház időt engedjen a tárgyalások befeje-
 zésére s addig elhalasztja a bankbizott-
 ság jelentésének érdemleges tárgyalását.

A minisztertanácsi határozat, amilyen
 érelyes, alkalmas arra, hogy a bankbizott-
 ság előadói javaslatával felidézett válságot
 ketté vágja. Ezután, ha csak nem nyilván-
 való a kormány buktató szándék, a bank-
 bizottság, kell, hogy a türelem álláspontjára
 helyezkedjék s lemondjon arról, hogy ho-
 zandó határozata a parlamentben tárgyal-
 tassék. Elvégre az igazán nem lehet cél,
 mindent fölforgatni, amit eddig oly nagy fá-
 radsággal építettünk.

Ujabb politikai jelentések szerint egyéb-
 ként a bankbizottságnak nem is volt célja,
 hogy a kormányt a bankügyben keresz-
 tezze. A kormány mint az Wekerle és
 Kossuth felszólalásaiból is kitűnik, igen
 komoly parlamentáris és még komolyabb
 taktikai okokból csak azt kifogásolta és
 csak az elől zárkozott el, hogy a Ház par-
 lamenti utasítást adjon, mielőtt a bankügy-
 ben megkezdett tárgyalásokat befejezné.
 Annivalinkább kifogásolhatta ezt, mert a
 kormány olyan alapon tárgyal az osztrák
 kormányval, mely megfelel a függet-
 lenségi párt felfogásának is. Viszont a
 függetlenségi pártnak annál kevesebb oka
 van e ponton ellentéteket támasztani a
 parlamenti többség és a kormány között,
 mert hiszen Kossuth Ferenc kijelentette a
 bankbizottság ülésén, hogy a kartellbankra
 vonatkozó terv meghiusulásának esetén egész
 határozottsággal illetékes helyen is az ön-
 álló nemzeti bank megteremtésére tesz elő-
 terjesztést.

S miután a függetlenségi párt a bank-
 bizottságban csak az önálló bankhoz való
 ragaszkodását manifestálta, de egyben ki-
 jelentette, hogy a kartellbank tervét is elfo-
 gadja, tehát a kormánnyal szolidarisnak mu-
 tatkozott, mindezek figyelembevételével alig
 hihető, hogy a függetlenségi párt ne res-
 pektálna a kormánynak a minisztertanácsi
 határozatban kifejezésre jutott kívánságát.

A darabont világból

Juhász Béla megyei alügyész és Sziráky Barna volt kassai törvényszéki elnök sajtópere.

Abauj-Torna vármegye alkotmányvédelmi harca a nemzeti felbuzdulásnak és a hazafias elszántságnak mindenha példaképe marad. Ebben a harcokban történt, hogy a *Napló* hasábjain szinte naponként elkeseredett küzdelem folyt az alkotmány fosztók ellen. A többek között *Juhász Béla* megyei alügyész itt írta volt feltűnő cikkét, melynek ele *Sziráky* Barna kassai törvényszéki elnök, azóta a budapesti ítélőtábla bírja ellen irányult. *Juhász Béla* ugyanis, *Pongrácz* Ferenc darabont főispán ellen idegen vagy rongálása címén bünyenyítő feljelentést tett a kassai kir. törvényszéken, azon okból, mert *Pongrácz* a megye által lepecsételt ajtókat föltörte s a lezárt terembe behatolt. A feljelentés *Rácz* Ernő vizsgáló bírónak került. *Rácz* hazafias érzelmeiről volt ismeretes és *Sziráky* elvette tőle az ügyet, beosztotta *Rácz*ot a polgári tanácsba, s egy másik bírónak adta a feljelentés elintézését, amivel elérte azt, hogy *Pongrácz* ellen megszünt az eljárás.

Juhász ezután írta meg, a *Napló*-ban megjelent cikkében, hogy *Sziráky* Barna a bírói függetlenség letörésére vállalkozott. *Sziráky* felelt a cikkre, melyet *Juhász* újabb erős válaszzal tört össze. Ebből aztán sajtóper keletkezett, melynek aktáival most foglalkozott a budapesti törvényszék, melyet a Curia delegált az ügy letárgyalására. A vádtanács ma úgy döntött, hogy mind a két félt, *Sziráky* Barnát és *Juhász* Bélát vád alá helyezte rágalmasz miatt. Nemsokára megtartják a főtárgyalást, mely már azért is érdekesnek ígérkezik, mert bevilágít a darabont korszak rejtelseibe és sok ismeretlen adatokat vet a felszínre.

A főtárgyalásra beidézett tanúk között van: *Pongrácz* Ferenc gróf volt főispán, *Berczelly* Jenő táblai elnök, *Bernáth* Géza kir. curiai másodelnök és *Horváth* Sándor kassai táblabíró.

Az otthon művészete.

Czakó Elemér előadása.

Tegnap délután érdekes tanulságokban volt része annak a nagyszámu közönségnek, mely *Czakó* Elemér dr. az iparművészeti muzeum órének előadására a színházban összegyűlt. *Czakó* Elemér dr. rendkívül vonzó és kellemes előadásban, az otthon művészetéről beszélt. Azzal kezdte, hogy a magyar parasztban sokkal jobban kifejlődött a művészi szép iránti érzék, mint a tanult középosztályban. A paraszt lakása, bájos kincsesháza a népművészet szebbnél-szebb produktumának, kezdve a kapufélfától, melyet stílusos faragással és festéssel díszít a magyar paraszt, szobájának minden butorán, ágyneműjén, ruháján, edényein, ott látjuk, a művészi szép nyomait. Ezzel szemben, az ugynevezett polgári lakás már szinte törvényt vált izléstelenségeire és a széppel hadakozó hibáira mutatott rá.

A házakat, ahol lakunk úgy építik, mint a római palazzokat, szobáink ajtaja szárnyas ajtó, mint a királyi várakokban, hol egy sereg szoba sor nyujt nagyszerti perspektívát, ablakaink úgy vannak konstruálva, hogy nem alkalmasak az egyenletes világosság beszűrődésére. Ezen persze csak a családi ház rendszere tud javítani, a

melytől mi nagyon messze állunk. A magyar középosztály valóságilag normád életet él, a folytonos költözködéssel, nem fejlődik ki benne az otthonnak az a mély szeretete, mely szükséges a művészi érzék ébredéséhez. Mi csak lakunk, — de nincsen otthonunk.

Az előadó azután igen elmésen szembeállította a közismert izléstelenségeket az izlés egy-egy példájával. Láttunk építészeti bravurral fölépített diványokat, asztalokat, székeket és büffé-szekrényeket, hol volt minden, oszlop, párkányzat, erkély, lépcsőzet, minden, aminek egy házon helye lehet, de ami a butoron izléstelen és felesleges. Ezzel szemben merővel szebb a sima vonalú, egyszerű, könnyed, a fa anyagának megfelelő formájú modern butor! Bemutatta az ágyakat is, köztük a ma is sok helyütt divó menyegyzetes stílust. A régi francia királyok alatt, amikor az ágy körül fordult meg a világ sorsa, szükség volt ezekre a nagy monstrumokra. Ma a modern ember higiénikus, könnyen tisztítható és kezelhető egyszerű hálószobaberendezést kíván. Majd a butorokról ráért kisebb tárgyakra, amilyen a lámpa, az apróbb dísz tárgyak, tintatartó, gyufatartó, gyertyatartó, asztali tálak és vázak bemutatására.

Itt főleg arra figyelmeztetett, hogy kerüljük az anyag természetével ellenkező alku dísz tárgyakat. Egy olyan üvegtál, a melynek széle a bádoghoz hasonlóan van fölkanyarítva — izléstelen. A bádog természetének ez megfelel — az üvegenek nem. A fémekből is lehetetlen tárgyakat produkál a gyáripar. Czakó az egyszerűsége hívja föl a közönség figyelmét, szép nemes vonalakra, a szemnek is tetszetős formákra. Előadását a virágkultusz és a női kézimunkák köréből vett néhány oktató példával zárta be.

Czakó Elemér szellemes, okos előadása mindvégig lebilincselte a közönséget. Az izlés nemesítéséhez kétségtelenül hozzájárult, úgy szavainak meggyőző, mint a bemutatott tanulságos szemléltető példákkal. Hálásak lehetünk a városzépítő egyesületnek, hogy a jeles műkritikust megnyerte s közönségünknek egy igen élvezetes és tanulságos délutánt szerzett.

HIREK.

— *Zsoldos* László a *Kazinczy*-körben. *Zsoldos* László az ismert künönövel-író holnap felolvasást tart a kassai *Kazinczy*-körben. A *babaruka*, című novelláját olvassa fel. Ezt megelőzően *Sárosi* Árpád, jeles kassai poeta újabb verseit adja elő. A felolvasás a városháza nagytermében délután fél 6 órakor kezdődik.

— *Adomány* a *Ligának*. A Borsodmiskolci gőzmalom r. t. *Hernádszadányi* gőzmalma 80 K., *Poeckh* Károlyné pedig 20 K.-t adományozott a gyermekvédő Liga és ingyentej céljaira. Az elnökség ezután is hálás köszönetet mond a szives adományért.

— A nőegylet hangversenye. Im már csak egy nap választ el bennünket a nőegylet holnap esti mulatságától. Feltárulnak holnap este a *Schalkház* ajtói és Kassa közönsége szeretettel jelenik meg a jótékony-ság és emberszeretet oltárán annyi áldozatot hozó egyesület estélyén. Nem sablonos program, de izgató művészi esemény az, mely ott a közönségre vár. És pedig nemcsak abban, hogy helyi szereplőket fogunk

látni, hanem főképp abban, hogy közönségünknek alkalma lesz egy fiatal kassai származású művészre eddigi szép hirtét újból megpecsételni. A rendezés immár készen várja a holnapi estély közönségét; a vendégművész, *Gleviczky* Irén, édesanyja kíséretében ma délből megérkezett Budapestről.

— *Egy kassai százados öngyilkossága*. A *Napló* rövid bécsi jelentés alapján már közölte volt, hogy *Máriássy* Brunó kassai 66. gy. e. százados Bécsben menyasszonya sírján öngyilkosságot követett el. Most a következő újabb részleteket kaptuk: *Máriássy* Brunó két évvel ezelőtt még mint főhadnagy ismerkedett meg menyasszonyával *Gerlach* Rózával, aki akkor vált el az urától. A szerelmesek már ki is tűzték az esküvő napját, mikor *Gerlach* Róza a tavaly nyáron valkbelgyulladását kapott s az operációba belehalt. *Máriássy* már Kassára lett áthelyezve ezredével, amikor menyasszonya halálos beteg lett. *Kassáról* sietett *Gerlach* Róza halálos ágyához s mire Bécsbe ért, már választottja halott volt. *Máriássy* ez időtől kezdve állandóan buskomorságban szenvedett. Régóta foglalkozhatott az öngyilkosság gondolatával, melyet most végrehajtott. Fájdalma enyhült az idő multával, nem akart tovább élni. Egy távirat szerint, *Máriássy* jobb halántékába lött s a golyó rossz irányban jobb szemét lötte ki, míg bal szemére megvakult. Így szállították a helyőrségi kórházba. Ugy látszik retentő sebétől megváltotta a halál, mert újabban érkezett bécsi lapok szerint *Máriássy* Brunóról úgy írnak, mint aki halállal pecsételte meg nagy szerelmét.

— *Adomány* a háziipar céljaira. A Borsodmiskolci gőzmalom r. t. *Hernádszadányi* gőzmalma a kassai háziipart fejlesztő célokra 80 koronát, a piknikre pedig ételmegváltás címén *Dr. Janovitz* David 10 K., *Tassi* Fülöp Dezsőné és *Kohn* Testvérek 5-5 K.-t adományoztak, amiért is az elnökség ezután is hálás köszönetét fejezi ki a lelkes adományozóknak.

— *Gelléri Mór* felolvasása. Nagyon érdekesnek ígérkező felolvasást fog tartani *Gelléri* Mór, az Országos Iparegyesület igazgatója szombaton este 8 órakor a *Schalkház*-szálló kistermében az *ipartörvény* anyagának történeti fejlődéséről. A kereskedelmi és iparkamara által rendezett ezen felolvasásra felhívjuk a közönség figyelmét.

— *Vásáráthelyezés*. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy az Abauj-torna vármegyei *Forró* községben az 1909. évi április hó 25. ése országos vásár kivételesen április hó 1. én — és megengedte, hogy ugyancsak Abauj-torna vármegyei *Szikszó* községben az 1909. évi április hó 8-ára ése havi vásár kivételesen április hó 15-én tartassék meg.

— *Megjutalmazott tanítók*. Az Abauj-torna megyei és kassai Közművelődési Egyesület fáradhatatlan terjesztője a magyar nyelvnek. A többek között jutalomdíjakat szabott meg oly tanítók buzgóságának a honorálására, akik a magyar nyelv tanítása körül figyelemreméltó sikereket mutathatnak fel. Így most a legutóbb *Puky* Endre dr. alispán, mint az egyesület ügyvezető elnöke a magyar nyelv tanítása körül kifejtett buzgó

Pilseni sör a **Kaszinó-vendéglő** helyiségében [Fő-utca 82. sz.]

Naponta friss csapolás

Az étteremben: 1 korsó 17 kr.; 1 pohár 11 kr.

A sörcsarnokban: 1 korsó 16 kr.; 1 pohár 10 kr.

Vasár- és ünnepnapokon **Müncheni Kindlbräu** kimérése.

és sikeres működésük elismerésül *Szedlák* József kányi gör. kath. tanítót és *Stenczel* Mária zsebesi állami tanítónőt egyenkint 100 korona jutalomdíjban részesítette.

— **Run a pénzüzeteknél.** Eperjesi tudósítónk írja: Hétfőn valósággal megrohanták a vidéki parasztemberek a helyi pénzüzeteket és a háborus hírektől megfélemlítve fölvettek betétjeiket. A három helybeli pénzüzetet fennakadás nélkül állta meg az ostromot és hétfőn összesen közel 200.000 korona betétet fizetett vissza.

— **Finom kövezés.** Lassan kezd kiderülni, hogyan készült a kassai kövezés. Mennyi alapos hozzáértéssel és minő szolid munkával. Most is a Vám-utcaról jelentik, hogy a kövezet az esőzés következtében besüppedt. A rendőrség a vett jelentés alapján intézkedett a forgalmi zavar helyreállítása végett.

— **Jogakadémiai tanárok fizetésrendezése.** A pozsonyi, kassai és nagyváradi kir. jogakadémiai tanárok fizetésrendezése ügyében nagy küldöttség tisztelgett ma Apponyi miniszternél. A küldöttség vezetője, Kérészy Zoltán dr. kassai jogakadémiai igazgató felhívta a miniszter figyelmét arra, hogy az újabb fizetésrendezések során a jogakadémiai tanárok illetményeinek szabályozására semmi intézkedés nem történt. A miniszter megígérte, hogy a fizetésrendezést szorgalmazni fogja.

— **Kossuth Ferenc a rendezett tanácsu város tisztviselőiért és a körjegyzőkért.** Ezek óta állandó kérése a rendezett tanácsu városok tisztviselőinek, valamint a községi és körjegyzőknek, hogy féláru vasuti jegykedvezményt élvezhessenek az államvasutak vonalain és az általuk kezelt helyiérdekű vasutakon. A kérelem indoka az volt, hogy ezek az autonóm tisztviselők állandóan állami funkciókat végeznek minden anyagi ellenérték nélkül és ezzel szemben méltányos volna legalább e kedvezménynek részükre való biztosítása. E kérésük eddig minden előző kormányánál visszautasításban részesült. Most azonban Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a mai napon tartott minisztertanács hozzájárulásával elhatározta, hogy a rendezett tanácsu városok közigazgatási teendőit teljesítő tisztviselői, nemkülönben a községi és körjegyzők részére saját személyükre vonatkozólag a féláru jegykedvezményt engedményezi. Ezzel kereken hétezer érdemes köztisztviselőnek méltányos kérése nyert teljesítést.

— **Borzalmas öngyilkosság.** Debrecenből táviratozza tudósítónk: Hajdunánáson Daróczi Imre gazdalegény ittasan ment haza az éjjel. A részeg legény özvegy édesanyját egy székhez kötötte és a szeme látára felakasztotta magát. Daróczi né sikoltozását csak reggel hallották meg. A szerencsétlen asszony félőrült lett a szörnyű éjszakától.

— **Bojkottált pánszláv ügyvéd.** Losoncra jelentik: Dr. Bazovszky losonci ügyvéd több pánszláv aigtörtől támogatva pénzüzetet alapított Losoncon, amelynek főcélja a pánszláv törekvések támogatása. A város polgármestere indítványára a város közönsége egy rendkívül népes gyűlésen elhatározta, hogy dr. Bazovszkyval minden társadalmi érintkezést megszakít, ugyiszintén azokkal is, akik vele esetleg érintkeznének. A határozatot ezer példányban nyomtatják ki és falragaszokon is köztudomásra hozzák. A bojkott kiterjed azokra a kereskedőkre és iparosokra is, akik tőle megrendeléseket fogadnak el, ügyfeleire is, akik hozzá, mint ügyvédhez fordulnak jogvédelemért, valamint mindazokra, akik az általa alapított pénzüzetettel összeköttetésbe lépnek.

— **Magyar Otthon.** Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejárta szobák. Rézágycs, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

Színház.

— **Az ember tragédiája** — délután. Vasárnap délután kerül színre először mérsékelt helyárok mellett *Madách* Imre remek műve. Az ember tragédiája a délután is ugyanolyan fényes kiállításban és gondos előadásban megy, mint este.

— **Tatárjárás.** Bakonyi és Kálmán Imre kitűnő muzsikájú operettje, mely állandó vonzó ereje volt eddig a műsornak, vasárnap este ismét színre kerül az ismert kitűnő szereposztásban. A bárónét *Váradi Margit*, Mogyoróssy önkéntest *Mezey Margit*, a tartalékos hadnagyot Magyar, a tábornokot Faragó, Lörenteyt Barics Gyula játssa.

— **Izrael.** Bernstein Henry híres revanch darabja, melyet a Visszatérés Jeruzsálemről című antiszemita irányu színmű ellen irt, hétfőn este kerül színre először a Kassai Nemzeti Színházban. Ez a darab is, mint Bernstein valamennyi műve a hatás nagyszerű fokozásával és párbeszédnek briliáns technikájával tűnik ki. A darab meseje, hogy egy fiatal mári párbajra hív egy zsidó bankárt. A mári természetesen az antiszemita áramlat vezére. A párbaj előtt kiderül, hogy a zsidó bankár apja a márikinak. Ezt a meglepő fordulatot természetesen a szerző nagy művészetével építi föl. A hétfői premier előadásra fokozott ambícióval készül a társulat. Emeli az előadás érdekességét, hogy abban mutatkozik be *Jákó Amália*, a társulat új tagja, aki a mári édesanyját játssa. A mári szerepében *Bárony Aladár* jut hálás feladathoz, míg a bankár Komjáthy játssa.

Színházi műsor:

Péntek: harmadszor: *A kivándorló.*

Szombat: *A koldusgróf.* Operett.

Vasárnap: d. u.: *Az ember tragédiája.* este: *Tatárjárás.*

Hétfő: *Jákó Amália.* Vendégfelléptével, először: *Izrael.*

Kedd: másodsor, *Izrael.*

Szerda: harmadsor, *Izrael.*

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 5.

A képviselőház mai ülésén *Justh* Gyula elnökölt.

A kereseti adóról szóló javaslat harmadszori olvasásban való elfogadása után a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját tárgyalták.

A címnél *Dániel* László azt indítványozza, hogy a vicinális vasutak kedvezményben részesüljenek. *Wekerle* ehhez hozzájárul.

Az első szakasznál *Lányi* Mór a korlátozott felelősségű társaságok mérsékelt és a külföldi biztosító társaságok fokozott megadóztatását kívánja.

A 7., 8., 9. és 10. szakaszoknál *Roics* Milán és *Surmin* György horvátul ajánlanak módosításokat, de *Wekerle* válasza után a szakaszokat eredetiben fogadják el.

A 17. szakasznál *Éber* Antal az adóalapot a tiszta nyereségben kívánja meghatározni. A 18. szakaszánál *Éber* Antal, *Lányi* Mór és *Lázár* Pál ajánlanak módosításokat. A 19. szakaszánál *Lányi* Mór, *Polónyi* Géza és *Nagy*

Ferenc ajánlanak módosításokat. *Wekerle* válasza után mindkét szakaszánál *Lányi* módosítását fogadták el.

A 20. szakaszánál *Baross* János a szövetkezetek érdekében szólal fel. *Sándor* Pál élesen kikel a szövetkezetek kereskedelemellenes irányzata ellen. *Jánoky-Madocsány* Gyula a szövetkezetek mellett beszél, ugyiszintén *Szentkirályi* Zoltán, aki azt erősítgeti, hogy a szövetkezeteket nem használják fel agitációs célokra. *Sándor* Pál ismételt felszólalása után még *Bernát* István beszélt a szövetkezetek mellett, majd *Wekerle* szólalt fel, aki magáévá tette *Baross* módosítását és így a Ház is elfogadta azokat.

A 21. szakaszánál *Holló* Lajos és *Rátkay* László ajánlanak módosításokat. Az ülés folyik.

Elnapolják a Házat.

Budapest, márc. 5.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma úgy nyilatkozott, hogy minden egyes adójavaslatot letárgyalás után áttesz a főrendiházhoz, amely délutáni üléseken vitatja meg a javaslatokat. Ebből az következik, hogy az adójavaslatokat rövidesen le akarják tárgyalni és azután elnapolják a Házat a bankkérdés elintézéséig, mert a Háznak a bankügy tisztázásáig nincsen kedve komolyabb javaslatok tárgyalásához fogni.

A lappangó válság.

Budapest, márc. 5.

A tegnapi minisztertanács után gróf *Andrássy* Gyula mejelent az alkotmánypártban és ott kijelentette, hogy ő és *Zichy* Aladár gróf azzal a szándékkal mentek a minisztertanácsra, hogy *beisnyujtják lemondásukat*. Minthogy azonban *Kossuth* szolidárisnak mutatta magát, engedett *Wekerle* követelésének.

A politikai helyzet most a függetlenségi párt *helfői értekezletétől* függ. Ha *Kossuth* maga köré tudja gyűjteni a párt zömét, úgy a válság megszűnik, ellenkező esetben azonban *kedden már bekövetkezik a kormány lemondása*.

Kassai Nemzeti Színház.

1909. március hó 5-én (páros),

Harmadszor:

Kivándorló.

Színmű 4 felvonásban. Irta Herczeg Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Hatfaludy herceg	— — — —	Komjáthy János
Pálfalvy Miklós	— — — —	Dr. Rácz Ede
Szentgróthy báró	— — — —	Szomorj Miklós
Jessy	— — — —	Étey Emilia
Hegyi	— — — —	Magyar Lajos
Keresztesy	— — — —	Serjőzy Gy.
Mihályi	— — — —	Ujvári Lajos
Mihályiné	— — — —	Vágóné
Adél, leányuk	— — — —	Komáromi M.
Kelemen, kovács	— — — —	Faragó Ödön

Hirdetések felvé-
tetnek a kiadó-
: hivatalban. :

KASSAI NÉPBANK R.-T.
Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)

foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel.

Elfogad betéteket betétkönyvecskékre és chequeszámlára a legelőnyösebb feltételek mellett. Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol. — Folyószámla hitelt engedélyez fedezet alapján. — Értékpapírokat, külföldi pénzneveket vesz és elad. — Szelvényeket díjtalanul vált be.
Felvilágosítások készséggel adatnak.

FELDMANN HERMAN KASSA.
 Felsőmagyarország legnagyobb férfi- és fiú-ruha áruháza Fő-u. (Megyeház).

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **Kassán** 40 év óta fennálló
férfi-, fiú- és gyermekruha áruházamat
 a mai kor igényeinek megfelelően újonnan átalakítottam. Ezentúl összes áruimat
szigorúan betartott szabott árak
 mellett árusítom. — **Az árak minden egyes ruhadarabon fel lesznek tüntetve.** — Raktáramat a legfinomabb — nagyjából — saját készítményű férfi-öltönyök, felöltők, sport ruhák és különleges gyermek-ruhákkal szereltem fel, melyekkel a vevőközönség legkényesebb igényeit is kielégíthetem.
 Amidőn az irántam eddig is tanúsított szives bizalmat megköszönni szerencsém van, kérem azt részemre továbbra is fenntartani.

Mérték utáni rendelésekhez
 finom és divatos gyapjuszövetekből állandó raktárt tartok.

Kiváló tisztelettel
FELDMANN HERMAN.

Kassai jelzálogbank részvénytársaság

az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és e célból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő: A belépni szándékozó kötelezi magát 1 K-ás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető. Ezzel kapcsolatban egyszersmind életet is biztosítja. 15 év elteltével, a mikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis 1000 koronát kézhez kapja. — Amennyiben azonban már az első részlet befizetése után elhaláloznék, az egész 1000 K haladéktalanul esedékessé válik. Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, úgy betétjét kamatos kamataival együtt bármikor kézhez kaphatja.

A biztosításért évről-évre csökkenő minimális pótdíj fizetendő, a mely az utolsó években már csak circa 2—3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 éviig terjedő életkorban levők.
Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagy közönség figyelmét erre ez életrevaló takarékosági módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer ő legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, a mely ilyképen jegyeztetett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágot bevezető

Kassai Jelzálogbank r.-t.

Murányi József kiadó.

Katholikus

családnál szerényebb igényű vidéki gyermekek teljes ellátásra mérsékelt havi díj mellett elfogadtatnak.
 — Cim a kiadóhivatalban. —

|| Színház után ||
 a legjobb szórakozó hely

Guttman Márk

„Horgony kávéháza” Sörház-u. 7.

	EGÉSZ ÉJJEL NYITVA.	
	Jó italok és ételek, gondos	
	kiszolgálás, mérsékelt árak	
 — mellett. —

Makulatura papír

|| kicsiben és nagyban ||
 || jutányos áron kapható ||

a „NAPLÓ” kiadóhivatalában Kassán,
 Kossuth u. 16. (Bejárat a Fazekas-utcaórtól)

Okleveles zongoratanárnő

intelligens családoknál zongoraleckékre vállalkozik. Kezdők számára kitűnően bevált tanítási módszerrel rendelkezik. Haladók továbbfejlesztését, valamint a művészi korrepetálást elvállalja. — Cim: **Major Rózi** Fő-utca 66. sz. II. em. 20. ajtó.

Szatócsok

mellékkeresetre, minden tőkebefektetés nélkül szert tehetnek. — Közelebbi adatokkal szolgál a „Napló” kiadóhivatala
Kossuth Lajos-utca 16.

○○○○○○○○○○ ○○○○○○○○

○ A januárban előléptetett vagy a honvédséghez áthelyezett tartalékos tiszt urak FÉLARON szerezhetik be egyenruhájukat ○

○ LICHTIG LIPÓTNÁL ○

○ Kassa fő-utca 103. ○

○ Közös egyenruhakat átveseről honvédségi egyenruhákért ○

○○○○○○○○○○ ○○○○○○○○

Klobusitzky-utcán

a Forgách-féle kastély, parkkal, sarokház és építkezési telkek előnyös fel:: tételek mellett eladó. ::
 Bővebbet Dr. **SZAUBERER** és Dr. **HERCZ** ügyvédek irodájában Fő-u. 29.

Nyomatott VITÉZ A. UT.KASSA.